

Ale kommun

kommun@ale.se

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Himlaskolan

Ale kommun

Uppföljning av tillsyn i Himlaskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Ale kommun under våren 2017.

Skolinspektionen fattade den 7 juni 2017 beslut efter tillsyn för Himlaskolan.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Ale kommun inkom med den 26 oktober 2017, de intervjuer som genomfördes vid återbesök på skolenheten den 28 november 2017 och kompletterande uppgifter som huvudmannen inkom med den 7 och 18 december 2017.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Ale kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Bedömningsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Förutsättningar för lärande och trygghet		
Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.	Föreläggande	2018-04-27

Sammanfattning av avhjälpna brister

Bedömningsområde	Typ av ingripande
Extra anpassningar och särskilt stöd	
Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Brist avhjälp
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Brist avhjälp
Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Brist avhjälp
Förutsättningar för lärande och trygghet	
Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Brist avhjälp

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår. Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpats.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ale kommun att senast den 27 april 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, eleohälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Ale kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att det finns en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser elevernas behov av vägledning inför deras val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det på Himlaskolan fortfarande saknas en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser elevernas behov av

vägledning inför deras val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Det framgår av intervjuer med elever, lärare och rektorn att eleverna inte får den studie- och yrkesvägledning som de har rätt till och att det fortfarande saknas en struktur för arbetet. Huvudmannen har i samband med uppföljningen av Skolinspektionens beslut redovisat en plan för hur kommunens grundskolor, däribland Himlaskolan, ska arbeta med studie- och yrkesvägledning. Då Himlaskolan, vid tiden för Skolinspektionens uppföljningsbesök, ännu inte börjat arbeta utifrån denna plan, bedömer Skolinspektionen att rektorn och lärarna fortfarande inte ser till att eleverna får den vägledning de behöver och har rätt till inför val av framtida utbildning. Detta är inte förenligt med författningarna.

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Enligt läroplanen ska rektor ansvara för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

I Skolinspektionens beslut från den 7 juni 2017 görs bedömningen att det på Himlaskolan saknas en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser elevernas behov av vägledning inför deras val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Utredningen visade att det inte fanns någon struktur eller plan kring den studie- och yrkesorienterande verksamheten, samt att eleverna i årskurs 6 som behöver göra sina val av högstadieskola och moderna språk inte fick någon information eller något stöd kring detta från skolan. Ale kommun förelades därför att vidta åtgärder för att komma tillrätta med den påtalade bristen samt att senast den 13 oktober 2017 inkomma med en redovisning över vidtagna åtgärder.

Ale kommun har, efter beviljat anstånd, den 7 december 2017 inkommit med en redovisning av huvudmannens plan för hur grundskolorna i Ale kommun ska arbeta med studie- och yrkesvägledning. I denna plan anges att implementering av planen ska ske under 2018 i kommunens skolor.

Skolinspektionen har vid uppföljningsbesök den 28 november 2017 på Himlaskolan genomfört intervjuer med bland andra elever, lärare och skolenhetens rektor. I intervju med elever i årskurs 4 och 5 uppger eleverna att de inte känner till att de fått någon studie- och yrkesvägledning, samtalat om olika yrken och studier eller varit på studiebesök. Eleverna uppger vidare att det inte finns någon annan person som besökt klasserna och berättat om yrken eller pratat med dem om språkval. Detta bekräftas i intervju med lärare. Lärarna uppger att, utöver det som tas upp inom samhällsorienterande ämnen,

är de i planeringsstadiet med aktiviteter inom ramen för studie- och yrkesvägledning. Lärarna säger vidare att de inte fått något uppdrag kopplat till studie- och yrkesvägledning. De säger att rektorn har informerat om att lärarna framöver kommer att få ta visst ansvar utifrån den plan som kommunen tagit fram, men planen har ännu inte realiserats. Lärarna vet vid intervjutillfället inte hur detta arbete kommer att se ut. De uppger att information till eleverna om språkval i årskurs 6 kommer att vara en del av denna plan och att de troligen kommer att ta upp detta på utvecklingssamtalen med eleverna.

Rektorn, som är ny i sin tjänst sedan höstterminens start, uppger i intervju att studie- och yrkesvägledningen är något som rektorn ännu vid tiden för intervjun inte varit involverad i. Rektorn säger vidare att under våren 2018 kommer skolan att genomföra insatser för att ge vägledning till eleverna inför språkval i årskurs 6. Detaljerna kring vem som gör det och när det görs behöver ännu planeras, tillägger rektorn. Vad gäller den övriga studie- och yrkesvägledningen är det upp till skolan att hitta en struktur för hur de ska arbeta i varje årskurs, säger rektorn, och förklarar att skolans egen plan för detta arbete inte är klar. Enligt rektorn har rektorerna fått ut kommunens plan men lärarna har ännu inte blivit involverade i den. Rektorn vill avvakta och se om kommunens skolor kan ta hjälp av varandra i detta arbete.

Motivering till val av verktyg

Ale kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Ale kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Avhjälpta brister i verksamheten

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom

studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Ale kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Motivering

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Ale kommun avhjälpit denna brist. Bedömningen görs mot bakgrund av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt vad som framkommit vid uppföljningsbesök på skolenheten.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Ale kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Motivering

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Ale kommun avhjälpit bristerna. Bedömningen görs mot bakgrund av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt vad som framkommit vid uppföljningsbesök på skolenheten.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Ale kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Motivering

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Ale kommun avhjälpit bristen avseende elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Bedömningen görs mot bakgrund av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt vad som framkommit vid uppföljningsbesök på skolenheten.

På Skolinspektionens vägnar

Helena Boëthius
Enhetschef

Solmaz Malek Lundin
Föredragande/Utredare